

ದೇಶದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ

Dr. ASHWAKHAHAMED B A

Assistant Professor

Govt. First Grade College, Tumkur, Karnataka (INDIA)

ashwakhahamed65835@gmail.com

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಒಳಗಾಗಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಕೂಡ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸರಿ ಸಮಾನವಾದ ಅಂತಸ್ತು ಹಾಗೂ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರನ್ನು ಸಶಕ್ತರನ್ನಾಗಿಸಲು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣವೆಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಇತರರಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ತಾವೇ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಶಕ್ತಿ ನೀಡುವುದೆಂದರ್ಥ.

ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಅರ್ಥ

ಸಿಮೋನ್‌ನ ಬೊವಾ ದಿ ಸೆಂಕೆಡ್ ಸೆಕ್ಸ್

1. “ಸ್ತ್ರೀಯು ಮೂಲತಃ ರೂಪಿತವಾದವಳು ಹೆಣ್ಣು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತಳಾಗುತ್ತಾಳೆಯೆ ವಿನಃ ಹೆಣ್ಣಾಗಿಯೆ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ”
2. ಸ್ತ್ರೀಯು ಕೇವಲ ಸ್ತ್ರೀಯಾತ್ಮಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸಮಾಜವು ನೈಜ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುವಿನಂತೆ ಸೃಜಿಸುತ್ತದೆ. ಸಹಜ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮಹಿಳೆಯಾಗದೆ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ಸಮಾಜ ಆಕೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಹೊರತಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ-ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು.

ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ

ಸಬಲೀಕರಣ ಎಂದರೆ “ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವ, ಅವಕಾಶಕೊಡುವ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಸಬಲೀಕರಣವು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಬಲಗೊಳಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸಬಲೀಕರಣದಿಂದ ಕೆಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ದರ್ಜೆ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಂಶಗಳು

1. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವ ಒಂದು ಹೊಸ ನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು/ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಮಾಜ ಸಿದ್ಧವಿದೆಯೇ?
2. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಉಂಟಾಗಲಿರುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಿದ್ಧರಿರುವರೆ?
3. ಸಬಲೀಕರಣ ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಲು ಕಾನೂನು ಹೇಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ?
4. ಸಬಲೀಕರಣ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಬೇಕಾದ ರಚನಾತ್ಮಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವುದು.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 2001ನೇ ಇಸವಿಯನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ವರ್ಷ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ಮಹಿಳಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಜಾಗೃತಿ ಉಂಟುಮಾಡುವುದು.
2. ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಪಡೆಯಲು ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು
3. ದೇಶದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಪಡೆಯಲು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಬೆಳೆಸುವುದು

1975ನೇ ಇಸವಿಯನ್ನು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ವರ್ಷವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿತು. ಆ ವರ್ಷ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಂಘಟನೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳು ಬಲವಾಗಿ ನಡೆದವು. ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮೋಚನೆ ಚಳುವಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆಯಿತು.

ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು

ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಕಾಯಿದೆಗಳ ಪಾತ್ರ:

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವೇ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ರಚಿಸಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಈ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಿ ಕಾನೂನಿನ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿ ಕಾಪಾಡುವ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಶತಶತಮಾನಗಳವರೆಗೆ ಸತತವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಅವರು ಮುಕ್ತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬದುಕಲು ಅವಕಾಶವೀಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ.

ಸ್ವತಂತ್ರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿದೆಗಳು

1. ಹಿಂದೂ ವಿಧವಾ ಪುನರ್ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆ-1856: ಈ ಶಾಸನವು ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ವಿವಾಹದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾನೂನು ಸಮ್ಮತವೆಂದು ಸಾರಿತು. ವಿಧವೆಯು ಪುನರ್ ವಿವಾಹವಾದರೆ, ತೀರಿಕೊಂಡ ತನ್ನ ಪತಿಯ ಆಸ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಹಕ್ಕು

ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಪುನರ್ ವಿವಾಹದ ನಂತರ ವಿಧವೆಯು ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಅನುಭವಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ವಿಧವೆ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನವಳಾಗಿದ್ದರೆ ಪುನರ್ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಅನುಮತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

2. ವಿವಾಹ ವಿಶೇಷ ಕಾಯಿದೆ-1872: ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ಜಾತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಈ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ ಜಾತಿ-ಉಪಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಗಳು ಕಾನೂನು ಸಮ್ಮತವೆಂದು ಸಾರಿತು.
3. ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿಶೇಧ ಶಾಸನ-1929: ಈ ಶಾಸನದನ್ವಯ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹವು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಚಟುವಟಿಕೆಯೆಂದೂ, ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ ಅಪರಾಧವೆಂದೂ ಸಾರಲಾಯಿತು. ಪುರುಷರ ವಿವಾಹ ಮಿತಿಯನ್ನು 18ಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರ ವಯಸ್ಸು 15ಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಯಿತು.
4. ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಶಾಸನ-1937: ಈ ಶಾಸನದನ್ವಯ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆಸ್ತಿಗಳ ಶಾಸನವು ಸತ್ತು ಹೋದ ಗಂಡನ ವಿಧವೆ ಪತ್ನಿಗೆ ಅವನ ಆಸ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಿತು. ಈ ಶಾಸನವು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಸಾರಿ ಹೇಳಿತು.

ಸ್ವತಂತ್ರ ನಂತರದ ಕಾಯಿದೆಗಳು

ಭಾರತವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಡೆದ ನಂತರ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಲವಾರು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ:

1. ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆ-1955: 1955ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಹಿಂದೂ ಎಂಬ ಪದದಲ್ಲಿ ಜೈನರು, ಬೌದ್ಧರು ಮತ್ತು ಸಿಖ್ಖರನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಿಗೆ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನೆಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದೆ. ತನ್ನ ಪತಿ ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದರೆ, ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕೆಟ್ಟ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ತನ್ನ ಪತಿಯ ಜೊತೆ ವಾಸವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಸ್ತ್ರೀ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನೆ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ತಾನು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಾದರೆ ಪುನರ್ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
2. ಹಿಂದೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ-1956: 1956ರಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಯ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರತ್ವದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ, ಇದು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ತಸಂಬಂಧದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಆಸ್ತಿಗೆ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.
3. ಹಿಂದೂ ದತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರ ಮತ್ತು ಜೀವನಾಂಶದ ಕಾಯಿದೆ-1956: 1956ರ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ದತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮತ್ತು ಜೀವನಾಂಶ ಪಡೆಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನೆ ಪಡೆದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹಾಗೂ ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಪತಿಯು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲವೆ ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ಪತಿಯು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕುಟುಂಬದ ಇತರ ಸದಸ್ಯರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ಜೀವನಾಂಶ ಪಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದೆ.
4. ವರದಕ್ಷಿಣಾ ನಿಷೇಧ ಶಾಸನ-1961: ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಪರಾಧವಾಗಿದೆ. ಆರು ತಿಂಗಳ ಸೆರೆವಾಸ, ಐದುನೂರು ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ಅಥವಾ ಎರಡನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

1986ರಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದು ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ 5 ವರ್ಷ ಸೆರೆವಾಸ ಹಾಗೂ 15,000ರೂ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

5. ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ ಕಾಯ್ದೆ-2005: ಈ ಶಾಸನವು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನಡೆಯುವ ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 26-10-2005ರಂದು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಲವು ಮಹಿಳೆಯರು ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಇಂದಿಗೂ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆ ಹಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಯಿತು. ಹಲವು ಮಹಿಳೆಯರು ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ದೂರುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದರು ಹಲವರು ನ್ಯಾಯ ಪಡೆದರು.

ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಂಡತಿ ಅಥವಾ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಗಂಡ ಅಥವಾ ಪುರುಷನಿಂದ ಅಥವಾ ಅವನ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆಯುವುದು.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಮದರಾಸ್ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ಇದು ಕೇವಲ ಗಂಡ ಅಥವಾ ಪುರುಷನ ವಿರುದ್ಧವೆ ಅಲ್ಲದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ವಿರುದ್ಧವೂ ದೂರು ದಾಖಲಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವುದು, ಬೈಯುವುದು, ಶಾರೀರಿಕವಾಗಿ, ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ, ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದು, ವರದಕ್ಷಣೆ ಕೇಳಿ ಹಿಂಸಿಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹವಾದುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಅಪರಾಧ ಎಸಗಿದವರಿಗೆ ನಾನ್ ಬೇಲಬಲ್ ವಾರೆಂಟ್, ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೂ ನೀಡಬಹುದಾದ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಅಥವಾ 20 ಸಾವಿರ ರೂ ದಂಡ ಅಥವಾ ಎರಡನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆಕಾಯಿದೆಯು ಕೇವಲ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಲು ಮತ್ತು ಘನತೆಯಿಂದ ಬದುಕಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಂವಿಧಾನದ 21ನೇ ವಿಧಿಯು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ನೀಡಿರುವ ಹಕ್ಕು ಕೂಡ ಆಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ತಂತ್ರಗಳು

ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

1. ಮಹಿಳೆಯರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಉಚಿತ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದು
2. ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
3. ಹೆಣ್ಣು ಭ್ರೂಣ ಮತ್ತು ಶಿಶು ಹತ್ಯೆ ತಡೆಯುವುದು
4. ಗರ್ಭವತಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆರೈಕೆ
5. ಕಾರ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರಕ್ಷಣೆ
6. ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆಯುವುದು
7. ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ
8. ವರದಕ್ಷಣೆ ತಡೆ
9. ವಿಧವಾ ಮಾಶಾಸನ
10. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ
11. ಮರ್ಯಾದ ಹತ್ಯೆ ತಡೆ

ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಅರಿವು.

1. ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನೆರವು i) ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಟ್ಟ ii) ಸಾಮೂಹಿಕ ಮಟ್ಟ iii) ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ.
2. ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುವುದು i) ಉಚಿತ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ii) ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ.
3. ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ಶಕ್ತಿ ನೀಡುವುದು.
4. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರ ಪಾತ್ರಗಳ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ಕುಟುಂಬ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಯ

ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು.

ಆರ್ಥಿಕ ತಂತ್ರಗಳು

1. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಲು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವಂತೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು
2. ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.
3. ದೈಹಿಕಶ್ರಮ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಕೆಲಸದ ಶ್ರಮ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.
4. ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದು
5. ಸಣ್ಣಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದು
6. ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗ

ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, 5 ಸದಸ್ಯರು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಿತವಾದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಶಾಸನಗಳ ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಷೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಪ್ರಕರಣದ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿ, ದುಡಿಯುವ ಮಹಿಳೆಗೆ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳು ಮುಂತಾದವು.

ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರ

ಸ್ವಂತ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿ ಪರಸ್ಪರ ನೆರವಿನ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಉದ್ಯೋಗದರನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಮೂಹ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಾಗಿವೆ.

ತಾವೇ ಉಳಿಸಿದ ಹಣದಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಪಡೆದ ಸಾಲವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಲು ಮತ್ತು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಪಾವತಿಸಲು ತಮ್ಮ ಸಮೂಹದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಲಕ್ಕೆ ಭದ್ರತೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಪಡೆದು ಜೀವನ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ.

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು

ಬಡ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯವುಳ್ಳ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಗಳು, ಜೀವವಿಮಾ ನಿಧಿ ಮತ್ತು ಸಾಲ ಮುಂತಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇವೆ ನೀಡಿ ಅವರ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು ಬ್ಯಾಂಕು ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿತ ಸೇವೆಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಿದಾರರು, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಬಡವರಿಗೆ, ಸಾಲ ನೀಡಿಕೆ, ಉಳಿತಾಯ ವಿಮೆ, ಹಣಕಾಸು ವರ್ಗಾವಣೆ ಸೇವೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು:

1. ಭದ್ರತೆ ಇಲ್ಲದ ಸಾಲ
2. ಬಡತನದ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವವರಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡುವುದು
3. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು ಲಾಭ ಪಡೆಯಬಹುದು
4. ಗರಿಷ್ಠ ಸಾಲದ ಮೊತ್ತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
5. ಬಡವರಿಗೆ ನೀಡುವ ಸಾಲವನ್ನು ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ.

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರಕಾರಗಳು

1. ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆ ನೀಡುವವರು ಖಾಸಕಿ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರು, ಗಿರವಿ ಅಂಗಡಿಯವರು, ಉಳಿತಾಯ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಕರು, ಚೀಟಿ ವ್ಯವಹಾರದರು, ಸೇವೆ ನೀಡುವವರು, ಇದು ತ್ವರಿತ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿ ಸಿಗುವಂತದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ದುಬಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜನರ ಹಣಕ್ಕೆ ಭದ್ರತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.
2. ಸದಸ್ಯರ ಮಾಲಿಕತ್ವದ ಸಂಘಗಳು, ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು, ಸಹಕಾರಿ ಸಾಲ ಸಂಘಗಳು ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ, ಇವು ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಗಾತ್ರದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. 1970ರಲ್ಲಿ ಮೊಹಮದ್ ಯೂನೆಸ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.
3. ಔಪಚಾರಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕು, ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಉಳಿತಾಯ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಬ್ಯಾಂಕೇತರ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣ ವೆಚ್ಚ ದುಬಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಡವರಿಗೆ, ಗ್ರಾಮೀಣರಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ನರಾಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಜೋಡಣೆ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಲಾತುತ್ತಿದೆ.

ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ

ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳನ್ನಾಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2000-01ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸಲು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲಗೊಳಿಸಲು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಬಡತನದ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಭೂ ರಹಿತ ಕೃಷಿಕಾರ್ಮಿಕರು ಮುಂತಾದವರು ಸೇರಿದ ಸುಮಾರು 15 ರಿಂದ 20 ಮಹಿಳೆಯರು ಸೇರಿ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಒಕ್ಕೂಟಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸುವುದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.
2. ಸಾಲನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.
3. ಆದಾಯ ತರಬಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
4. ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ಲಾಭ ಮತ್ತು ಸಾಲ ಲಭಿಸುವಂತಹ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.

ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಪಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಬಲರಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಕಿರುಸಾಲ ನೀಡುವುದು, ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಲಿಜ್ಜತ್ ಪಾಪಡ್ ಇದು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ 67 ಶಾಖೆಗಳಿದ್ದು ಮುಂಬಯಿಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ ಇದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಮಹಿಳೆಯರು ನಿಜವಾಗಿ ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳ್ಳ ಬೇಕಾದರೆ ಕುಟುಂಬದಿಂದಲೇ ಸ್ತ್ರೀ ಸಬಲೀಕರಣ ಆಗಬೇಕು, ತಾಯಿಯ ಪಾತ್ರ ಮುಖ್ಯ, ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು, ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಸಾಮಾಜಿಕರಣದ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಸುವುದು, ಬಾಳಸಂಗಾತಿ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ನಿರ್ಧಾರದ ಹಕ್ಕು ನೀಡುವುದು, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ರಾಜಕೀಯ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ತ್ರೀ ಸಬಲೀಕರಣ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದಂತಹ ರಾಜಕೀಯ, ಕ್ರೀಡೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರಡೆಗೆ ತನ್ನ ಧೃಢವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ಕಾನೂನು ಮಾಹಿತಿ- ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
2. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಅಧ್ಯಯನ, ಪ್ರೊ. ರವೀಂದ್ರ ಕೊಪ್ಪರ್, ಸುರೇಶ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್, ಗದಗ
3. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆ- ಕೆ.ಎಸ್ ಭಾರತಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಹೌಸ್ ಪ್ರವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು.
4. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ (ಸಂರಚನೆ ಮತ್ತು ಪರಿವರ್ತನೆ) ಚ.ನ. ಶಂಕರರಾವ್, ಜೈಭಾರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಂಗಳೂರು
5. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲತತ್ವಗಳು- ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಬೆಳಕವಾಡಿ, ಸುಭಾಷ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು
6. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ದರ್ಶನ ಭಾಗ-3, ಚ.ನ.ಶಂಕರರಾವ್, ಜೈಭಾರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಂಗಳೂರು